

OBSAH

Na úvod / 3

PROLETÁRSKA POÉZIA

Socialistický realizmus a „domáca cesta“ k nemu / 7

Fraňo Kráľ: Sirota v priekope / 13

Laco Novomeský: Slúžka / 13

Daňo Okáli: Balada o tehotnej / 16

Ján Poničan: Štrajk na poli / 18

*Diskrétny prechod k socialistickému realizmu
(Prípadová štúdia – V. Mihálik: Pohľad) / 21*

SOCIALISTICKÝ REALIZMUS

Vojna ako esencia socialistického realizmu / 27

VOJNA

Milan Lajčiak: Šla vojna Stalingradom / 39

Vladimír Reisel: Svet bez pánov / 41

POVSTANIE

Fraňo Kráľ: Partizánska / 43

Dominik Tatarka: Revolúcia / 44

Miro Procházka: Rozhovor / 44

Milan Lajčiak: Prerezaný kábel / 46

Július Lenko: Povstanie / 47

P. G. Hlbina: Ruský partizán / 48

Ján Brezina: V Povstaní / 49

Štefánia Pártošová: Prísaha / 51

Ján Turan: Jesenná balada z hôr / 51

OSLOBODENIE

Štefan Žáry: Meč a vavrín / 53

Ján Poničan: Oráči / 55

Ján Kostra: Bratislavská jar / 55

STUDENÁ VOJNA

Milan Lajčiak: Je jeden svet, a predsa dva sú svety / 57

Ladislav Mňačko: Wall Street blues / 58

- Miroslav Válek: Armádny rozkaz 1951 / 59
P. G. Hlbina: Živý Kristus / 60
Ctibor Štítnický: Pred súdom ľudu / 60
Vladimír Reisel: Jarné vzdychy kulakove / 62
Milan Lajčiak: Gul'ka / 62
Milan Rúfus: Hlad v Ázii / 63

KULTY

- Pavel Bunčák: Lenin / 65
Ladislav Mňačko: Dar / 66
Fraňo Kráľ: Zdravica Stalinovi / 67
Pavol Horov: Siré poludnie / 68
Krista Bendová: A znova príde / 68
Ján Kostra: V dňoch žiaľu / 69
Vojtech Mihálik: Otec / 70
Július Lenko: Ruský jazyk / 71
Andrej Plávka: Púť / 72
Milan Ferko: Stručný životopis / 73
Miroslav Válek: 13. XI. 1957 / 74
Ján Stacho: Zakliate mesto / 75
Ivan Mojík: Ja nechcem veriť v Marxa ako v Boha / 76

PRÁCA

- Milan Lajčiak: Sedliacke leto / 78
Ján Kostra: Keď ženci vyjdú / 78
Miroslav Válek – Ivan Mojík: Pieseň traktoristu / 79
Ladislav Mňačko: List / 80
Miloš Krno: ZIS / 81
Július Lenko: Baníkom / 82
Ctibor Štítnický: Prielom / 83
P. G. Hlbina: Žatva v JRD / 84
Krista Bendová: Moja mama / 84
Štefan Žáry: Rozhovor / 85
Milan Ferko: Tankisti mierových polí / 85
Miro Válek: Píš mi, dievča / 89
Pavel Bunčák: Pieseň oravských vln / 90
Andrej Plávka: Staviteľia / 91

RADOSŤ

- Ctibor Štítnický: Splavy jari / 93
Ladislav Mňačko: Leto v meste / 94

- Milan Kraus: Pondelok / 95
Ján Rak: Bratislava mení svoju tvár / 96
Rudolf Fabry: Neznámemu bicyklistovi / 97
Milan Ferko: Fyzikálna prehliadka / 98
P. G. Hlbina: Chvála dneška / 100
Štefan Žáry: Včely / 101
Cestopisné básne socialistického realizmu / 103

V KRAJINE PRIATELOV / V KRAJI NEPRIATELOV

- Vojtech Mihálik: Poľsko / 111
Milan Lajčiak: Pieseň o veľkom priateľstve / 112
Andrej Plávka: Moskovská dumka / 113
Ján Kostra: Let do Moskvy / 114
Vojtech Mihálik: Úsvit / 115
Ján Kostra: Pohľadnica z Ria / 116

Obraz muža a ženy v poézii socialistického realizmu / 119

MUŽ, ŽENA, DIEŤA

- Ján Kostra: Nočná ruža / 127
Ctibor Štítnický: Rodina / 127
Vojtech Mihálik: Spev nad kolískou / 128
Štefan Žáry: Popoludnie / 131
Ctibor Štítnický: Obraz / 132

BÁSEŇ

- Miloš Krno: Majstrom kultúry / 133
Milan Lajčiak: Básnikom / 133
Juraj Pado: Poslední / 134
Mikuláš Kasarda: Na poštu lístok / 135
Pavel Bunčák: Poznanie / 136

Modernizácia socialistického realizmu

- (Prípadová štúdia – M. Válek: Ohýbači železa) / 137*

ANGAŽOVANÁ POÉZIA

- Konsolidácia, normalizácia, realita, angažovanosť
(K niektorým zvratom v slovenskej poézii po roku 1968) / 149*

REVOLÚCIA

- Marián Kováčik: Október 1917 / 155
Jozef Mihalkovič: Báseň pre všetkých / 156

POVSTANIE

František Lipka: Ráno v horách / 158

Rudolf Čižmárik: Ozvenné dni / 159

OSLOBODENIE

Gustáv Hupka: V ozvene / 160

Ondrej Čiliak: Otcove ruky / 161

Peter Štilicha: Iluminácie / 162

STUDENÁ VOJNA

Peter Štilicha: Mene tekel / 163

Ján Majerník: Pária / 164

Ján Koška: Prekladanie striel / 166

Milan Richter: Bezpečné miesto / 168

Milan Rúfus: Ľudstvo – dnes, v tejto chvíli / 170

Jana Kantorová-Báliková: Ruže v Los Angeles / 171

KULTY

Vojtech Mihálik: Komunisti / 172

Ján Škamla: Príhovor k Nadežde Krupskej / 173

Štefan Moravčík: Strana / 173

Ján Šimonovič: 10. XI. 1982 / 174

Ľubomír Feldek: Odkaz Leonida Il'jiča / 174

PRÁCA

Jozef Mihalkovič: Tieto dni / 176

Ján Buzássy: Hlina / 176

Ján Šimonovič: Práca / 177

Rudolf Čižmárik: Stvorenie slnka / 177

Mikuláš Kováč: Zdravica / 179

Daniela Hivešová: Mladý sebec / 180

RADOSŤ

Marián Kováčik: Slnko nad Bratislavou / 181

Pavel Koyš: Načo je človeku dom / 182

Ľuboš Zeman: V slovenských dolinách / 183

Vojtech Kondrót: Vitaj medzi nami / 184

Ján Švantner: Domov / 185

V KRAJINE PRIATEĽOV / V KRAJI NEPRIATEĽOV

Pavel Koyš: Je taký človek / 186

Vojtech Mihálik: Misijný hotel v Kodani / 187

Miroslav Válek: Slovo / 188

Vojtech Kondrôt: Step / 193

BÁSEŇ

Miroslav Válek: Slovo / 194

Ján Švantner: Ars poetica / 196

Od „päťdesiatych po „osemdesiate“
(Malá rekapitulácia) / 199

O autoroch / 203

Edičná poznámka / 225